

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatkak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

Anyavédelem.

A sajtóban naponként hangzanak fel a panaszok. A képviselőházban is sokat foglalkoznak szociális bajainkkal és sérelmeinkkel. Társadalmi életünknek majdnem minden mozzanata a szociálpolitika jegyében történik. Hiszen annyi a bajunk, annyi az égető sebünk száma, hogy ezen a lázas munkán egy csöppöt sem csodálkozunk, hanem inkább megdöbbenünk arra, hogy ennyi bajjal, ennyi sürgős feladattal szemben vannak még emberek, akik továbbra is nyugodtan, semmit sem sejtő arckifejezéssel terülnek végig a lustaság és a kényelem párnáin.

Minden humánus, gondolkodó ember előtt tisztán áll már társadalmunk kétségbeejtő helyzete. Sok ezer ember — sajnos, hogy csak ennyi — érzi már, hogy itt a tettek ideje, hogy orvosolnunk kell a felszakított sebeinket, mert kuruzslás nem segít már. Nem elég már csak a biztatás. A türelem és az elkeseredettség végén járunk. Sürgősen kell tennünk, hogy a közeljövőben beköszöntő és leforgó szociális átalakulások zökkenések és rázkódtatások nélkül, ha nem is simán, de legalább csendesen menjenek végbe.

Ha ezt akarjuk, ha ez a célunk, akkor mindenesetre az akadályokat el kell vonszolnunk és pedig első kötelességünk a nagy akadályokat felfognunk a társadalmi fejlődés, átalakulás rohamos utjáról.

Ha azonban nem vagyunk már képesek sikeresen és biztosan szembe szállni az elharapódzott bajokkal, akkor ne nyugodjunk meg, ne álljunk meg egy pillanatra sem talán habozni, hanem egész erőnkkel, minden rendelkezésünkre álló eszközzel vessük magunkat a kisebb bajokra. Mert a csekély fájdalom, igaz, nem életveszélyesek, de elkeseredettségben, nyugtalanságban tartják az egész társadalmat, sőt a lassu sorvadás, a végromlás biztos utjának a kezdeményezői, indítóit.

De a kis bajok felé már csak azért is kell néznünk, mert ezekből lesznek a nagy, gyógyíthatatlan fájdalomok és a szenvedéseknek egész sorozata csirázik ki belőlük.

Társadalmunknak igen fontos kérdése az anyavédelem és a gyermekvédelem, amely kérdésnek nagyon nagy hordereje van még a jövő kialakulá-

sában is, amely nagy befolyással lesz a jövő generáció testi, lelki és szellemi fejlődésére. Minden embernek be kell látnia azt, hogy ennek a kérdésnek a megoldása előtérben van.

Eddig mit tettünk ezen a téren? Majdnem semmit. Egyik törvényünkben ki van ugyan mondva, hogy azon nők, akik áldott állapotban vannak, négy hétig otthon maradhatnak a gyári vagy másféle munkából anélkül, hogy ezért az illető munkáltató elbocsáthatná a munkából. De hiszen a nők nem azért mennek gyárakba dolgozni, mert tetszik nekik, hanem kényszerítve vannak rá. Vagy nagy családjuk eltartása készteti őket, hogy keressenek, vagy a férfinak, az apának iszákossága, kicsapongó természete, amelylyel aztán akárhányszor még a legutolsó falat kenyeret is elvonja szegény családjából.

Az államnak is elsősorban kötelessége, hogy a gyermeket születése előtt is oltalmába vegye, mert mihelyest felnő, egész életével, munkájával, adójával, katonáskodásával támogatja az államot. Az államnak érdeke tehát, hogy erős, munkaképes és egészséges embereket neveljenek az anyák. Módot kell tehát nyújtani az áldott állapotban levő anyáknak, hogy odahaza maradhassanak a nehéz munkából, hogy segítséget kaphassanak betegségük alatt, mert akkor tetemesen megnagyobul a család kiadása, a bevétel meg oszlik, mivel az anya nem képes keresni. Anyavédelmi pénztárakkal kell tehát az államnak közreműködni, hogy az államnak leendő polgárai el ne csenevészedenek, el ne nyomorodjanak. A betegségleyezés mintájára kell törvényileg szerveznünk ilyen hálózatot az egész országban, amelybe való belépésre kötelezni kell bizonyos jövedelmű családokat.

A művelt nyugaton mindenhol igyekeztek orvosolni és több-kevesebb szerencsével sikerült is. Legjobban megoldotta ezt a nagyfontosságú kérdést a kis Svájc. De e mellett Németország, Franciaország, Anglia, Dánia stb. sem maradnak sokkal hátrább.

Nálunk is hozzá kell tehát fognunk ezen kérdés megoldásához, mikor minden polgárisodott államban egész Európában mindenhol többet tettek, mint országunkban. Sok, nagyon sok bajt és fekélyt tüntetne el társadalmunk testéről ez a szociális olajcsöpp.

Frühvirth Mátyás.

A zombori függetlenségi párt e hó vége felé népgyűlést tart az önálló bank érdekében. A gyűlésen jelen lesz a város képviselője, Fernbach Péter is.

Az óbecsei függetlenségi párt ezt a sürgőnyt küldte Kossuth Ferencnek:

„Az országos függetlenségi párt politikája iránt érzett vonzalmukból kifolyólag a haza boldogulására irányuló törekvéseiben ért mindazon megtámadtatások közepette, amelyeknek igaztalanul állandóan ki van téve, teljes bizalommal és rendíthetetlen ragaszkodással vagyunk Nagyméltóságod személye iránt eltelve és mai napon tartott közgyűlésünkben egyhangú lelkesedéssel kérjük, Isten adjon erőt és kitartást hazafiás, nemes törekvéseihez.”

A talmudvitához.

Az igen tisztelt szerkesztőség lojalitásához folyamodom kérelmemmel, hogy nekem, védekezésem közlésére, vendégjogot adjon. E lapnak olvasóközönsége bizonyára érdeklődéssel kísérté Petrányi főtisztelendő ur cikksorozatát a talmudról. Többször hangoztatta, hogy egyedül az igazság felderítése volt a cikkek célja, kérem a szerkesztőséget, adjon alkalmat az olvasóközönségnek az ellenvélemény meghallgatására is.

A B. Hírlapban nyilván és őszintén kijelentettem, hogy első cikkemet csupán azért irtam, mert elkerülte figyelmemet, hogy folytatása lesz Petrányi ur értekezéseinek. A tudatlanság vádját nem emeltem volna, azt hiszem így irtam, ha a folytatást olvastam volna. Ezen kijelentésemet a Bácskai Napló takarodónak minősítette; Petrányi főtisztelendő ur újból kijelenti, hogy az rám nézve nem dicsőség és címre hosszús választ intéz. Hát kérem, az én visszavonásom nem volt takarodó s nem kérdeztem dicsőséget hoz-e reám vagy nem. Egyszerűen kötelesség volt, amit tettem. En tévedtem, akaratom ellenére elhamarkodtam a támadást — ennek nyílt bevallásával minden sértett fél meg szokott elégedni és nem illik azt annyiszor felhánytorgatni és annak alapján újból támadást intézni.

A tudatlanság vádját ismétlen elhamarkodva tettem, de már akárhogy is haragszik Petrányi ur, nem én vagyok teljesen a hibás. Ha én látom, hogy valaki a talmudról ír és Rasi rabbit említi, akkor tessék ezt mindenkinek elhinni, jogom van feltételezni róla, hogy a talmudi irodalomban nem bír jártassággal. Mostani magyarázatát, a keresztény olvasókra való tekintetét, én és senki a világon nem tartozik megsejteni. Csak tessék elképzelni, hogy valaki támadni készül a katolikus hierarchiát és első közleményében elárulja, hogy ő a pápa vagy püspök szót vezetőnek névnek tekintette. Így voltam én is, mikor a Rasi rabbit láttam és így vagyok sok egyébvel is. Ha például nem olvastam volna egyebet, mint a következő sorokat: „A zsidók érezték már a 16. században, hogy tisztultabb codexre van szükségük, azért csinálták a keresztény cenzurától való félelem hatása alatt a talmud alapján jelenlegi kötelező törvénykönyvüket a Schulehan Aruchot” — ha tudományáról

más bizonyítékaim nincsenek, akkor bátran mondhatom, hogy a zsidó irodalom nem ismeri úgy, hogy róla véleményt mondhasson. Honnan vette ezt főtisztelendő ur? A schulchan aruch Palesztinában készült, a hol nem volt keresztény cenzura, a schulchan aruch nem tisztultabb kodex és nem lehet rámondani, hogy az jelenlegi kötelező törvénykönyv.

A mikor valaki állhatatosan hangoztatja, hogy nincs más célja, mint rábíri, vagy kötelezni a zsidókat, hogy revideálják a talmudot, akkor ha százszor is haragszik és nagyképüsködéssel vádol érte, akkor is jogom van mondani, hogy távolról sem hatolt még be a zsidóság ösmertébe annyira, hogy irodalmáról határozott ítéleteket mondjon.

Petrányi ur, a legügyesebb vivőmester módjára, leghevesebb támadásai közben sem feledkezik meg arról, hogy védelméről gondoskodjék. Így elősmeri többször, hogy vannak szép és humanus helyek is a talmudban. Csak hogy az olvasó ebből azt következteti, hogy a talmud sok hitványsága mellett akadnak itt-ott nemesebb részek. Pedig épen megfordítva áll a dolog. Van benne sok, igen sok — cikkirő szavaival élve — imádságos könyvbe való részlet és vannak benne állítások, melyeket, különösen szó szerinti felfogásukban, senki sem helyeselhet. Egész más véleményt alkotott volna magának az olvasó a talmudról, ha felsoroljuk a szép és gyakran az evangéliumi tanokkal még a szavakban is megegyező tanokat és amugy mellékesen megjegyezzük, hogy helytelen részeket is vannak benne. Kikeresve néhány mondatot a több ezer lapból s mindenikre rámondani, hogy ez a talmud nézete, ez a zsidóság szelleme, már bocsánatot kérek, de ehhez nem kell négy éven át keleti nyelveket tanulni. Ilyen módon — mondja egy keresztény tudós Eisenmengerre célozva — bátran lehet felfedezett katolicizmusról vagy felfedezett lutheranizmusról is beszélni. Ilyen módon minden irodalmat és minden törvénykönyvet lehet csuffá tenni.

Tisztán ennek feltüntetésére hoztam én fel a kanaani asszony esetét, hogy az olvasó lássa, hogy magyarázat nélkül még Jézusra is rá lehet fogni, hogy ebnek nevezte a pogányt; még rá is, kinek egész élete, lelkiülete és működése és minden szava az ellenkezőt bizonyítja. Az ilyen helyeket a nem szakember elé sohasem szabad odavetni a megfelelő magyarázat nélkül és ez a kötelesség áll a talmud helyeire akár zsidóknak, akár keresztényeknek írjuk ki azokat.

Azt is megemlíti főtisztelendő ur, hogy Jézus megmutatta, hogy nem mint ebekkel kell a pogányokkal bánni. Tudom. De hát komolyan hiszi ön vagy bárki, hogy a talmud rabbijai ezt nem mutatták meg? Hogy a középkor legsötétebb rabbijai, a jelenkor rabbijai és ezer meg ezer zsidója a keresztények iránt megtagadták és megtagadják a szeretet és igazság parancsait? Hiszen azzal, hogy megparancsolták, még a pogánykorban, hogy kell szegényeket támogatni, betegjeiket ápolni stb., azzal, hogy a talmud rabbijai baráti viszonyt folytattak pogány tudósokkal, ajándékokat küldtek nekik ünnepeiken, példaképen állították fel jó tetteiket: mindezekkel nem azt mutatták ki, hogy „nem mint ebekkel kell velük elbánni”? A talmud és a Schulchan aruch (O. ch. 224,7) ha ebeknek tekintik őket, nem parancsolták volna, hogy a nemzsidó tudós láttára áldás mondatot kell elrebegni: Dicsértessék az Örökkévaló, ki bölcsességéből részt adott teremtményeinek!

Hogy vannak sérelmes, kifogásolható helyek is, melyeknek egyik-másikat Petrányi ur is felemlítette cikksorozatában — ezt nem tagadom. Ezekre vonatkozólag követeli tőlem Petrányi ur, hogy nyíltan valljak színt, elvetendőnek tartom-e őket vagy sem? Tessék kérem nyugodt lenni. Nyíltan fogok színt vallani. Minden kérdésére és ha több lenne, a többire is nyíltan fogok felelni. Birómmá és tanummá Petrányi urat teszem meg.

Dr. Singer Bernát.

Ismerőseink körében terjeszszük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

Föltámadásra.

*Megreszket a szívemnek minden hurja
Dicső nevedre, szent feltámadás
S a hideg márványkőre leborulva
Elfogja lelkem tulvilági láz.
Élek tehát örökre testben is, bár
Reám szakad a siri hant röge
Minden ábrándom teljesül még, ha vár
Felébred még szívem költészete.*

*Nagy Isten-ember felkeltél a sírból,
Nem fődött el kölagnak terhe sem
Felébredél és drága tested imhol
Oltárainkon ismét megjelen.
Érezzük újra vértanúi szivednek
Teljes hevét, gyógyító melegét
Csodás igéd biztatón rebegnek,
Eloszlatván a kétség éjjelét.*

*Oh, felkelünk hát sírunk mély üreből
Gyógyult tagokkal, mindig boldogan;
Reményeinknek vára is felépül.
Mit el nem értünk, akkor megfogam.
Akit szerettünk s elvesztők a földön
Ismét karunkba zárjuk édesen
És boldogoknak látjuk mindörökkön,
Kik koldusok valának ide lenn.*

*Zengjen tehát a vig örömdal árja,
Röpüljön égbe tömjén füst között
A nagy világon által hadd kiáltsa
Diadalunkat a halál fölött!
Boruljon a népeknek ezre a földre
Hozsanna szálljon minden ajkon át
A gyenge agg is ifjúként köszöntse
Az ujlás magasztos hajnalát!*

Sz. Antal.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 21. Hangverseny a városi színházban, a Szabadkán emelkedő Arpád-házi Szent-Erzsébet szobrának alapja javára.

Nagyszombat.

Nagyszombat reggelén a templomok tájékán sietők füleit kedves egyházi énekek finom melódiái csapják meg. Az úde tavaszi szellő kap el egy-egy mondatot azokból az énekekből és imákból, melyeket a templom egyik külső sarkában zengenek el, mikor a pap a tüzet szenteli. Evvel a tüzzel gyújtják meg azután az örök lámpát s az oltár meg a szent sir lámpáit.

Mikor a fehérbe öltözött csapat eltűnik a templom ajtajában, kezdetét veszi a husvétii gyertya szentelése, mely őt tömjén gerezdjével a megváltó Jézust jelképezi. Ebben a szertartásban csendül fel az a csodálatos melódia, az „Exultet jam angelica turba coelorum. Exultent divina mysteria et protanti Regis victoria tuba insonet salutaris. Orvendessen most már az égiek angyali kara, örüljenek Isten minden teremtményei és a nagy király győzelmére harsogjon fel a diadalmas tárogató.” Ilyen gyönyörű muzsikát, ily bámulatos finom melódiákat csak az anyaszentegyház tud elővarázsolni, mikor Krisztus Urunk sirjánál áll s ödvözli a feltámadó Krisztust. Szeretnők e fenséges ének egész szövegét közölni, hogy érezzék a kath. hívők, minő imaszárnyakon száll az ember fel az ég felé.

A husvétii gyertya szentelését követi a prophétiák felolvasása, ama a szövetségi szentírásból vett szövegeké, melyek Krisztusról és a megváltásról szóltak a hajdanok népeinek. Keresztelő vizet is szentel a pap, ismét gyönyörű énekek és megható szertartások közt.

De kezdetét veszi a szent mise. Már nem feketében, hanem ragyogó fehérben. A Glória felesendül, a csengető, a harang az orgona, mert ez a mise már a feltámadó Jézus Krisztust köszönti. Azután bezengi a

templom hajóját az Alleluja, mely úgy száll tova, mint a könnyű madár szárnya. „Törüljétek le könnyeiteket bánatba merült keresztény hivek, ne szomorkodjatok! Az isteni Mester legyőzte a halált, megnyitotta nektek az eget, vigadjatok.” Ezt lehetne az Alleluja jelentésébe befoglalni. A mise végén a boldogságos szent Szűz vesperása is felhangzik. Ugy veszi ki magát ez a szép fináléja a misének, mint az égen a szivárvány. Az az egyik oldala még a gyász sötét felhője, rajta a szivárvány, másik oldalon a feltámadók ragyogó napja.

Este azután, mikor millió meg millió ember kíséri diadalmas, fénytől ragyogó körmenetben, harsány énekek s lobogó zászlók közt a feltámadt Krisztus képet, ebből a fényes manifestációból hatalmas erővel elő a katolicizmus fenséges hitágazata:

„Krisztus feltámadt halottaiból, mi is feltámadunk az örök életre. Alleluja...”

— **Az istenitisztelek rendje a nagyhét utolsó napján.**

Nagyszombaton: 8 órakor reggel tűz és vizszentelés utána, fél 10 körül ünnepélyes mise. 6 órakor este Feltámadás.

— **Köszönetnyilvánítás.** Hálás szívvel fejezem ki úgy magam, mint hibeim nevében mélységes köszönetemet a kalocsai Oltáregylet igazgatóságának ama szép egyházi ruhákért, melyeket templomom számára kegyeskedtek küldeni. Az oltáriszentségben köztünk lakozó édes Udvözítőnek, a mi Urunk Jézus Krisztusnak bőséges áldását esdem hibeimmel együtt az Oltáregylet kalocsai intézőségére. A feltámadás ünnepének nagy örömet fokozta a szép egyházi ornátus, melyben hibeimmel nem győzünk eléggé gyönyörködni. Mély tisztelettel Bány Gyula plébános.

— **Főszolgabírói hivatalcsere.** Dr. Buday Pál zentai főszolgabíró e hó végén érkezik új állomáshelyére, Kulára, hogy hivatalát átvegye. Dr. Sztrilich Béla kulai főszolgabíró pedig másnap foglalja el a zentai főszolgabíró állást.

— **Husvétii piros tojások gyűjtése.**

A Bácsbodrogh vármegyei Történelmi Társulat muzeumának őre, tisztelettel kéri a megye érdeklődő közönségét, hogy husvétii himes-irottas-tojások adományozásával teljesebbé tenné a szépen indult himes tojás gyűjteményt. Ma-holnap teljesen kimegy szokásból a himes tojás készítés hiszen már is sok községünk népe hagyta fel a rajzos tojások készítését és ez által igen sok eredeti népies díszítő motívum megy veszendőbe. Rajta kell lennünk, hogy megmentsük a mi még megmenthető. Felemlítjük ez alkalommal, hogy a muzeum számára szánt küldeményeket a m. kir. posta díjmentesen szállítja, ha a „hivatalos” szállító levélre fel van írva: „A Bácsbodroghvármegyei Történelmi Társulat muzeumának, — Zombor, — Régiség, Muzealis ügyben Portomentes”.

— **Amikor a szónok nem kap előleget.** A vörös szocialisták vasárnap délután Kemenesszentpéteren akartak gyűlést tartani. Ebbeli szándékukat be is jelentették a czellődmölki szolgabíróságnál, amely a gyűlésre megadta az engedelmet. A gyűlést azonban mégsem tartották meg, mert a gyűlés egyetlen szónoka, Vargha budapesti demokrata, miután előleget nem kapott, nem jelent meg a gyűlésen.

— **Megjöttek a fecskék.** Az idei zord tavasz miatt eddig nem hallottuk a fecskék csicsergését, míg máskor ilyenkor már régen hangos volt tőlük a háztájék. Az idén hiába jött el Gyümölcsoltó Boldogasszony, a fecskéket nem hozta meg. Kedves madaraink valahol Itáliában pihentek és várták a hazai verőfényt. A verőfényt azután nehezen bár, de elérkezett és ma megérkeztek hozzánk is a fecskék, vidám csicsergéssel köszöntve a hazai tájékat, az ismerős házakat, ereszeket, a régi fészkeket. Most már remélni lehet, hogy a rossz időnek is vége szakad s eljön az igazi tavaszi verőfény.

— **Tömeges bukások a Bácskában.** Zotter Imre titeli kézműárkereskedő fize-

tésképtelenséget jelentett. Leszkovácz. A szenttamási kereskedő ellen csődöt rendeltek el. Tömeggondnok dr. Pavlovits Momi szenttamási ügyvéd. Guttmann Betti, kucorai kereskedő fizetésképtelen lett. Tonkovits Péter, szabadkai gyümölcskereskedő fizetésképtelenséget jelentett. Tartozik körülbelül 25.000 koronával.

— **Számár a nászmenetben.** A számár türelmes állat és ott huzza az igát, a hová hajtják. Így került az állatok bőlese egy nászmenet kellős közepébe, de annyira számár volt, — hogy ott ő kapta a legtöbb ütletet. A nászmenetben ugyanis verekedés volt. Az olaszországi Tramonti nevű községben tudniillik Ferrara Bernardin, egy gazdag földmives nyolcvan éves fejével házasságra szánta el magát, ami az öcsését és ennek kilenc gyermekét az örökség elvesztése miatt szörnyű bánatba borította. De mit sem lehetett tenni s így az egyik rokon bosszút forralt. Mikor a násznép kilépett a templomból, a néptömeg közé lovagolt egy számáron. A számár föl volt ékesítve, számtalan csengetyű lógott rajta, a mi pokoli módon csilingelt; a homlokán pedig két hatalmas ökörszarv diszelgett. A számár megállván Bernardin előtt, az unokaöcs kegyetlenül gunyos versekben üdvözölte, amire az öreg botjával huzott végig fiatal rokonán. Azután verekedés, botozás és késelés támadt. Ebben részt vett az érdekelt rokonság; a tömeg nyomban két pártra oszlott s valóságos csatát érte a templom előtti piazzából. Az ártatlan számárkapta a legtöbb ütletet. A dolog vége a felek végkimerülése után az lett, hogy most egy csomó szalernói ügyvédnek akadt különféle természetű póre.

— **Fontos minden kereskedőre és iparosra** a magyar királyi kuriának most hozott 17-ik számú döntvénye, amely szerint a királyi kuria kimondotta, hogy a kereskedő vagy iparos által vezetett rendes kereskedelmi könyvbe bejegyzett kártérítési követelés nem perelhető azon bíróság előtt, melynek területén a kereskedő lakik és könyvét vezeti; nem perelhető pedig azért, mivel a kártérítési követelés, még nem olyan világos bizonyításra ne szorulna, tehát az ilyen követelést a királyi kuria nem tekinti azonosnak a kereskedőnek könyveibe bejegyezhető áru- vagy más üzleti követeléssel.

— **Három sajtópör egy lap ellen.** A Cservenkán megjelenő „Süd-Bacskauer Zeitung“ ellen három sajtópör van folyamatban.

— **Fényképészeti kirakat.** Piétsch Ferenc, udvari fényképész új kirakata most készült el. Új műterme a Czorda-Bódog és Kossuth-utca sarkán, a Merkur bank szomszédságában van. Az új kirakat ezer művészi fényképfelvételből van kiváló izléssel összeállítva.

— **Kártyázás a vasuton.** Egy jámbor paraszt ember állított be tegnap a bajai csendőrséghez. Azt a panaszt tette, hogy Zombor felől Bajára való utaztában beült a vonatra egy bajai kucséber, kártyajátékra csábította és kifosztotta.

Gyermekrontó a hullámok között.

— **Üldözői elől a halálba menekült.** —

Ez a szomorú eset megint egyik fényes bizonyítéka, hogy az erkölcstelenség nemcsak a városokban, hanem sajnos, a nép egyszerű fiai közt, a parasztok közt is mindjobban terjed.

Kedden este hét óra tájban Tóth Gyula 17 éves kiskámondi suhanc a Marcal patak partján sétálgatott, és összetalálkozott két komonospápai leánnyal, a 16 éves Szakáll Erzsivel és ennek 14 éves Judit testvérével. Tóth Gyula szerelemre akarta csábítani a fiatal leányokat, akik annyira megijedtek a szerelmes legény beszédétől, hogy futni kezdtek.

Tóth Gyula azonban utánuk vetette magát és rövid hajsza után a fiatalabbik

leányt utol is érte. Az idősebbik leány, Erzsi látva nővére veszedelmét, lélekszakadva szaladt be a közeli faluba, ahol rémülve beszélt el a szerelmes legény merényletét. A leány elbeszélése nagy felháborodást keltett a lakosság körében és azonnal öt legény a leány segítségére indult.

Eppen idejében érkeztek meg. A fiatal leány tehetetlenül vergődött Tóth Gyula ölelő karjaiban, amikor az öt legény megérkezett a Marcal partjára. Tóth Gyula, látva a közeledő veszedelmet, futásban akart kikerülni a menekülőket. A legények azonban minden utját elzárták s csak egyetlen mód volt a menekülésre: a Marcal patakot keresztül. A szorongatott legényke nem sokat habozott. Abban a reményben, hogy a patak vize most is a szokott csekélyességű, gondolkodás nélkül beleugrott a vízbe.

A különben jelentéktelen folyócska vize azonban az utóbbi napokban annyira megáradt, hogy a vadul hőmpölygő hullámok magukkal ragadták a suhancot, aki pár pillanat múlva teljesen eltűnt üldözői szeme elől. Borzadva állottak meg a legények a hullámsír előtt, de rémületükben egyiküknek sem jutott eszébe, hogy a szerencsétlen áldozat segítségére siessen.

Az egész környék istenítéletet lát ebben a szomorú befejezésű esetben.

ILLÉS-FÉLE LILIAM-HAJSZESZ.

A haj, szakáll és bajusz gyors és dús növést elősegítő, a hajhullást, kopaszodást és elkopaszkodást meggátoló egyedüli szer az illés-féle LILIAM-HAJSZESZ. Zsiros hajnál a „Lilium-Hajszesz“, száraznál a „China-Pomádé“ használandó. Hajszesz ára 2 kor. China-pomádé 1 kor. Kapható az egyedüli készítőnél: **ILLÉS ANTAL** vörösi kereszt gyógyszerárában a főposta átellenében Szabadkán, Népbank-palota. 326-6.

Törvényesen védve.

INNEN-ONNAN.

— Mi különbség van Pongrácz és a náthás ember között?

— Pongrácz fagyos szent, a náthás ember pedig tüszszent!

— Hogyan folyt le tegnap a pártlakoma?

— Nagyszerűen: az egész falu feje be van kötözve.

Záli (visszatért a falusi nyaralásból): Mondhatok neked Jakab, te édes, hódj teljesen megszaktam a falusi életet, még a disznóknak is főztem ebédet!

Jakab: Nü és azok aztat megettek?!

Az előkelő világ legkedveltebb és legszebb imakönyve.

HOCK JÁNOS IMAKÖNYVE

vásznon-, bőr-, bársony-, plüshe-, utánczótt és valódi elefántesont kötésben. Kapható:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében Szabadkán, főtér, a Szentháromsággal szemben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordította: Kőrömczy Ernő. 106

VIII.

A csoda után.

A céhbéli vakok szent Lucia templomában tartottak gyűlést. Főnt a korúson a jezsuita atyák padosrában harminc világtalán férfi foglalt helyet. Legtöbbje földnözragadt szegény; koldustarisznyáját, s botját odafektette maga mellé.

Ünnepélyes csend, komoly nyugalom vette körül őket. Meglátszott rajtuk, hogy fölértik, mit jelent a vakok céhjeének, ennek az ősrégi akadémiának tagja lenni.

Lent a templomban elfojtott, gyenge mozgás és sugdolózás hallatszott. A vakvezető gyermekek, anyókák, meg az okos, hűsleges kutyák várakoztak ott. A pajkos fiúk közbe-közbe ingerkedni kezdtek a kutyákkal, de az öregebbek hamarosan ráncba szedték őket, s újra nyugodtan ültek meg helyükön.

A vak trovatorok egymás után léptek be a sorba, s legújabb szerzeményüket mutatták be.

— Ti férfiak, kik az egettörő Aetna lábát tapossátok, — kezdte az egyik, — ti édes jó véreim, kik élvezitek az ő büvbős-bájós kellemét, álljatok talpra mind, s ékesítsétek fel új és gazdag díszrel. Két szalagocskát kíván még tőletek, hogy szépséget teljesen legyen; két hosszú, keskeny vaszallagot szeretne még ruhájára rakni. Adjátok meg neki, ajándékozzátok meg vele, s ő mérhetlen vagyonnal fog fizetni érte. A vasért szinaranyat fog adni cserébe. Kimondhatlan, végtelen értékű a kincs, amit azoknak ígér, kik nem feledkeznek meg róla.

— Kegyes csodatevő jött ime közénk, — énekelt a másik. — „Szegényen, elhagyottan trónol ott abban a kopár, kifosztott templomban. Koronája bádog, ékköve mind egyszerű kaláris. — Ne hozzatok alamizsnát elem, — mondja ő, — templomot se építsek nekem. Én boldog, szerencsésé teszlek titeket. Ha majd a ti kunyhótokból jólét csillog elő, rajtam is igaz drága ékkő ragyog. Ha pedig az inség elköltözik ebből az országból lábaimat gyöngyveretes topán fogja fedni.

Igy énekeltek egymás után a vakok, a többiek meg bírálgatták sorban.

Másnap aztán elszéledtek Aetna minden táján, s énekükkel híveket toboroztak a vasut számára.

A Fra Felice végrendeletével történt csoda után a nép szaporán kezdett a vasutra adakozni. Donna Micaelának csakhamar száz lirája volt már együtt. Akkor aztán Donna Elizával Messinába rándult, hogy megtekintésék azt a kis gözmozdonyt, mely Messina és Pharo közt közlekedik. Nem akartak semmi különöset, hasonlóval tökéletesen beérték volna.

— Nem fog ez túlsokba kerülni, — szólt Donna Eliza. — A sinpárt az országot mellé kell rakni. Az a sok mérnök meg szakember szokta rendesen drágítani a dolgot. Ugyan minek kellene nekünk még mérnök is, Micaela? Megbizzuk a munkával a két utmestert, Giovanniit meg Carmelot, azok különben megcsinálják, mint akárhány más diplomás atyafi. A Pharoba vezető vonalat tüzetesen megvizsgálták, s apróra kikérdeztek mindent, amire csak szükségük lehetett. Pontosan felmérték a sinpár közti távolságot, s Donna Eliza papírra vetette azt is milyen ivben keresztezik egymást a vassínek a fordulónál. Gyerekjáték volt az egész, s most már biztosra vették, hogy maguk erejéből hozhatják majd létre.

Ugy találták, hogy az építésnek semmi különösebb akadályja sincs. Indóházat építeni semmivel sem kerül többé, mint ha valaki közönséges lakóházat épít; a megállóhelyeken kisebbszerű őrházakat emelnek majd.

Csak ha részvénytársaság nélkül is győzik pénzzel. Csak ha nem kell az urakra szorolni, akkor biztosan sikerül a terv. Semmikép sem lesz drága. A földterület ingyen kapják. Az aetnamenti nagybirtokosok nagyon megértik a vasut hasznát, s szives-örömmel hasitanak ki földjükből annyit, amennyi a pályatestre elég.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Érdeklődő. Ön arra kíváncsi, hogy a Népszava mért haragszik Mészárosra, hogy olyan sokat foglalkozik a demokratákkal? Nagyon egyszerű a felelet: a demokraták táborában sok a marha, s Mészáros a nevéhez hű akar maradni.

FŐVÁROSI ORFEUM
az Otthon kávéházban.
Ma és a következő napokon
egy elsőrendű erőkből összeállított

Orfeum-Társaság
fényes előadást

rendez.

Belépti-díj

Kezdeté 8 és fél órakor. 369

Tisztelettel az Igazgatóság.

Üzlet-áthelyezés.

Alulírott tisztelettel értesitem az igen tisztelt vevőimet és a nagyérdemű közönséget, hogy a III. kör, Zimonyi-ut 158. szám alatt levő

vegyes-kereskedésemet

átellenébe, Malagurszky Lukács ur házába helyezem át.

Minden törekvésem oda irányul, ahogy mindig, úgy ezentul is az igen tisztelt vevőimet minden tekintetben teljes megelégedésére kielégítem.

Áthelyezés 1908. évi július hó 1-én.

A nagyérdemű közönség szives pártfogásába magamat ajánlva, vagyok tisztelettel

BUKVITS JÓZSEF

vegyeskereskedő.

Kőbányai palackozásu
patent angol dugaszolással ellátott
legkitünőbb

KORONASÖR
kizárólag

a „Park”-Kávéházban
kapható. 350-10-10

Második kiadás!

Keves röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.

Fényképezési műterem áthelyezés.

A legmodernebb fényképező műterem

Piétsch Ferenc új műterme a Czorda Bódogh- és Kossuth-utcák sarkán, a Merkur-Bank szomszédságában, saját ház. — A Dominus-féle házban (Kossuth-utca) volt alkalmatlan műtermet, a legjobb s művészi fényképezéshez szükséges világitással bíró műteremmel cseréltem föl annak a tudatában, hogy végre Szabadkán e téren is tökéleteset kell elérni s nyújtani. A műterem sötét megvilágítása helyett verőfényes megvilágításban készülnek új műtermemben a képek. E megvilágítás az arcnak élénkebb kifejezést, az idomoknak teljességet, a képnek művészi kivitel biztosit. — Új műtermem, melyet nagy befektetéssel építettem saját házamban, a réginél nem esik messzebb, az utca kényelmesebb, mert nem kell udvaron végig barangolni. E házban csak a műterem van, kíváncsi tekintetek nem alkalmatlankodnak. — Bár eddig is élveztem a n. é. közönség becses pártfogását, új műtermem megnyitása alkalmával, utalva e műterem egyedül álló előnyeire, a pártfogást tisztelettel kérem. Új műtermem már ma megnyitott a Czorda Bódogh-utcai saját házamban.

Piétsch Ferenc új, művészi tökéletes fényképező műterme Czorda Bódogh- és Kossuth-utcák sarkán, a Merkur-Bank szomszédságában, saját ház. — Kirakat az egész utcában egészen a műteremig. 364-73-5

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és füzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

célfelirat nélkül 100 darabonként 30 fillérért kaphatók a

Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezetnél IV., Rákóczi-utca 20.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körmöczy Ernő zamatos szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteratúránkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyvei közt, legyen az ifju vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezetnél Szabadkán.

„Gépész”

című műszaki lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 4 korona, félévre 2 korona 10 fillér. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági kate villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

Lapunk kiadóhivatalában
kapható

keresztényszociális röpiratok:

A szociáldemokrácia. Képek a szociáldemokrata szentek életéből. Irta: dr. Nagy János. Kitünően mutatja be azokat a képeket, melyeket a vezér urak rajzoltak egymásról. 1 darab 6 fillér, 10 darab 50 fillér, 100 darab 4 korona.

A keresztény szocializmusról.

Irta: Benyács István. Ara 60 fillér.

Mit kell tudnunk. Irta Szalánczy A. Kérdésekben és feleletekben adja a szocializmus elemi ismereteit és részletes utasítást egyetelalakításhoz. Ara 10 fillér.

Le az álarccal. Irta Haller István. Kérdés- és feleletformában letárgyalja az összes szociáldemokrata hazugságokat, vezéreiknek saját szavait idézve. Ara 20 fillér.

Korunk sebe és a nyomor vámszedői. Irta Huszár Károly. A szociáldemokrata program rövid, esattanós cáfolata és a szociáldemokrata vezérek leleplezése. Ara 30 fill.

Zsidóméreg. Irta Huszár Károly. A Talmud népies ismertetése eredeti idézetekkel. Ara 30 fillér.